

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 619/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Krafčíkom, advokátska kancelária, Námestie osloboditeľov 39, Michalovce, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 Tos 16/2016 z 20. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Krafčíkom, advokátska kancelária, Námestie osloboditeľov 39, Michalovce,

vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Tos 16/2016 z 20. apríla 2016 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 44/2012. Okresný súd sťažovateľovmu návrhu uznesením sp. zn. 21 Nt 2/2015 z 10. decembra 2015 vyhovel a podľa § 394 ods. 1 v spojení s § 400 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) povolil obnovu konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 1 T 44/2012, pričom zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 44/2012 zo 7. marca 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 To 47/2013 zo 14. októbra 2013 vo vzťahu k sťažovateľovi, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce. Na základe sťažnosti okresného prokurátora podanej proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu krajský súd namietaným uznesením predmetné rozhodnutie okresného súdu podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu a podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vo veci sp. zn. 1 T 44/2012 zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa má namietané uznesenie krajského súdu okrem rekapitulácie iba dva body. Prvým takýmto bodom je podľa sťažovateľa odkaz na obsah sťažnosti okresného prokurátora, a to *„bez čo i len náznaku vlastného hodnotenia dôkazov, ktoré boli pritom na pomery obnovy konania prvostupňovým súdom rozsiahlo vykonané“*.

Sťažovateľ argumentuje, že sa ku všetkým dôvodom sťažnosti prokurátora v rámci svojho stanoviska vyjadril a tieto zároveň argumentačne vyvrátil. Krajský súd však podľa jeho tvrdenia na jeho stanovisko v namietanom uznesení nereagoval.

Sťažovateľ uvádza: *„Z označenia senátu Krajského súdu ako 8Tos/71/2014 sa navyše javí, že mohol rozhodovať o tomto druhom návrhu na obnovu konania ten istý senát, resp. niektorý z jeho členov, ktorý už o prvej obnove konania rozhodovali, čo by odôvodňovalo porušenie práva na prejednanie veci pred nezávislým súdom.“*

Sťažovateľ ďalej uvádza, že druhým bodom osnova namietaného uznesenia krajského súdu je poukázanie na skutočnosť, že sťažovateľovi bol už v minulosti zamietnutý návrh na povolenia obnovy konania. Na tomto mieste sťažovateľ dôvodí: „Sťažovateľ to nepopiera, ale ako odôvodnenie to neobstojí, pretože v tunajšej obnove konania /Okresný súd Michalovce 21Nt/2/2015/, KS KE 8Tos 16/2016/ boli oproti pôvodnej obnove /Okresný súd Michalovce 1T/44/2012, KS KE 8Tos/71/2014/ vyšli najavo viaceré skutočnosti /že svedkovia usvedčujúci sťažovateľa v pôvodnom konaní sa mali dohodnúť na tom, že krivo obvinia sťažovateľa hneď po incidente, jako aj to, že zabitia sa mala dopustiť iná osoba než odsúdený/ a boli vykonané viaceré nové dôkazy /svedkovia ██████████, utajený svedok č. 1 a utajený svedok č. 2, svedok ██████████, ██████████, a ďalší/.“

Sťažovateľ je tiež toho názoru, že namietané uznesenie neobsahuje náležité odôvodnenie. V tejto súvislosti sťažovateľ dôvodí: „Krajský súd v Košiciach však v napadnutom /podľa názoru sťažovateľa vlastne vôbec neodôvodnenom/ uznesení nepovažoval skutočnosť, že svedkovia v základnom konaní usvedčujúci odsúdeného ██████████ mali podľa svedkov vypovedajúcich v konaní o obnove vypovedať o vine sťažovateľa nepravdivo a boli ovplyvnení zo strany rodiny poškodeného, za skutočnosť skôr neznámu a žiadnym spôsobom tento záver nezdôvodnil, resp. nevyvrátil záver Okresného súdu Michalovce o posúdení tejto skutočnosti, ako skôr neznámej.“

Podľa sťažovateľa „najviac legitimovaným na posúdenie a vyvodenie záveru, či šlo o skutočnosť skôr neznámu je práve Okresný súd Michalovce ako súd konajúci o povolení obnovy konania ako aj o pôvodnom trestnom konaní pretože tento bezprostredne vnímal a pozoroval výpovede svedkov a mal možnosť si vyvodiť najlepší úsudok o ich vierohodnosti, a teda ak tento vyhodnotil fakt, že vzhľadom na výpovede vyššie uvedených svedkov vyšli najavo nové skutočnosti, je podľa nášho názoru uvedený záver zo strany Okresného súdu Michalovce potrebné akceptovať. Z uvedeného má tak sťažovateľ za to, že rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach je založené v neposlednom rade aj na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, nakoľko súd nedôvodil, že vyššie uvedená skutočnosť by bola prvostupňovému súdu známa už v pôvodnom konaní.“

Sťažovateľ na základe prezentovanej argumentácie ústavný súd žiada, aby v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 16/2016 z 20. apríla 2016, predmetné uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na nové konanie a priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 3 000 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 16/2016 z 20. apríla 2016.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv v zamietnutí ním uplatneného návrhu na povolenie obnovy konania. Toto porušenie sťažovateľ v podstate zdôvodňuje prezentáciou vlastných skutkových záverov v otázke existencie tzv. novej skutočnosti ako jednej z podmienok na povolenie obnovy konania v zmysle relevantnej právnej úpravy (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku).

Ústavný súd preskúmal namietané uznesenie krajského súdu, v ktorom tento súd uznal opodstatnenosť tvrdení okresného prokurátora nestotožňujúceho sa s prvostupňovým uznesením okresného súdu o povolení obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Pri posudzovaní, či sú splnené podmienky obnovy konania v zmysle ustanovenia § 394 ods.1 Tr. por., súd by mal hodnotiť návrh najskôr z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní známe. Až po zistení, že ide o takéto skutočnosti alebo dôkazy, prichádza do úvahy hodnotenie v tom smere, či by tieto skutočnosti alebo dôkazy mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi známymi už skôr viesť k inému rozhodnutiu, ako je pôvodný právoplatný rozsudok.

Skutočnosťou súdu skôr neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu v zmysle § 2 ods.10 Tr.por., pričom novú skutočnosť je potrebné v konaní o obnove preukázať dôkazmi.

Novým dôkazom je dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní obsiahnutý v spise, uplatnený niektorou procesnou stranou alebo vykonaný.

Z uvedeného vyplýva, že dôvodom obnovy konania nemôže byť každá nová skutočnosť alebo každý nový dôkaz, ale len skutočnosti a dôkazy určitým spôsobom kvalifikované, teda také dôkazy, ktoré by same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o otázkach uvedených v citovanom zákonnom ustanovení.

Nové dôkazy v zmysle § 394 ods.1 a nasl. Trestného poriadku nie sú súdom povinne zisťované v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, ale sú predkladané navrhovateľom na posúdenie, či ich existencia v prípade pravdivosti s nimi spojených tvrdení môže vyvolať dôvodné pochybnosti o správnosti namietaného rozhodnutia.

V rozsahu ponúknutých nových, prípadne aj ďalších dôkazov, ktoré vyplynú z ich vykonania, však platí zásada uvedená v § 2 ods.5 Tr. por. o povinnosti aj zo strany súdu náležite zistiť skutkový stav veci, v danom prípade v spojení s riešením otázky, či ide o nové dôkazy a zistiť ich dôkaznú kvalitu predpokladanú v ustanovení § 394 ods.1 a nasl. Trestného poriadku.

Okresný prokurátor je toho názoru, že súd sa nevysporiadal s otázkou kvality predložených dôkazov, pričom mal zohľadniť jednak postoj odsúdeného k novonavrhnutým dôkazom v pôvodnom konaní, dobu, ktorá uplynula od právoplatnosti pôvodného rozhodnutia, ako aj príbuzenský pomer odsúdeného k niektorým svedkom, ktorí svedčia v prospech odsúdeného.

Súd musí zhodnotiť, či ide o dôkaz v zmysle § 394 Tr. por., ale zároveň toto hodnotenie nemôže presiahnuť rámec zistení, že navrhovaný dôkaz sám osebe môže viesť k inému rozhodnutiu.

Okresný prokurátor konštatoval, že okolnosti, ktoré tvrdili svedkovia počas verejného zasadnutia v konaní o povolení obnovy konania nie sú okolnosťami novými, pre súd v pôvodnom konaní neznámymi okolnosťami.

Prvostupňový súd sa skutočnosťou, že sa odsúdený [REDAKOVANÉ] na mieste incidentu vôbec nenachádzal, zaoberal a riadne a logicky sa s uvedenou skutočnosťou vysporiadal. Prvostupňový súd na strane 10 pôvodného rozsudku sp. zn. 1T 44/2012 uvádza, že odsúdený [REDAKOVANÉ] tvrdil, že v kritickom čase nebol vôbec v obci [REDAKOVANÉ], pričom jeho tvrdenia podporovali aj ďalší svedkovia, avšak podľa prvostupňového súdu obrana obžalovaného [REDAKOVANÉ] neobstojí, lebo ako vyplýva z výpovede svedka [REDAKOVANÉ], obžalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] im pomohli vytlačiť vozík do dvora a mali sa vyjadrovať, že idú do [REDAKOVANÉ], lebo [REDAKOVANÉ] tam chcú niekoho zabiť. Podľa názoru súdu sa udalosti odohrali tak, že na oslave v [REDAKOVANÉ] došlo najprv k nedorozumeniu medzi obžalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], potom svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] išli pre posily, a tak viacerí sa vrátili do [REDAKOVANÉ] a medzi nimi aj obžalovaný [REDAKOVANÉ]. Obžalovaného [REDAKOVANÉ] viacerí poznali podľa jeho účesu, a preto súd nemal pochybnosti, keď svedkovia tvrdili, že bol tam a že videli ako bežal za nebohým [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a pri osobnom aute ich napadol a popichal.

Z uvedeného je zrejmé, že sa nejedná o novú skutočnosť, ktorou by sa prvostupňový súd nezaoberal už v pôvodnom konaní.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti okresný prokurátor konštatoval, že výsledky vykonaného dokazovania na verejnom zasadnutí neodôvodňovali povolenie obnovy konania a žiadal preto, aby krajský súd vyhovel jeho sťažnosti, zrušil uznesenie Okresného súdu v Michalovciach a vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods.1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce výrokom napadnutého uznesenia a po zvážení všetkých okolností významných pre rozhodnutie dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora je v celom rozsahu dôvodná.

Krajský súd po preskúmaní obsahu jednotlivých dôkazov, ktoré boli vykonané na verejnom zasadnutí, po oboznámení sa s dôvodmi uznesenia okresného súdu, ako aj so sťažnosťou okresného prokurátora, dospel k záveru, že táto sťažnosť je v celom rozsahu dôvodná a krajský súd sa s dôvodmi, ktoré sú podrobne uvedené v sťažnosti okresného prokurátora v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Naviac je potrebné konštatovať, že v tej istej veci okresný súd v roku 2014 rozhodoval o tom istom návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, fakticky na základe výpovedí svedkov, ktoré boli de facto ponúknuté aj v tomto konaní, pričom okresný súd svojím uznesením 4Nt 3/2014 zo dňa 19.6.2014 postupom v zmysle § 399 ods.2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konania vo veci 1T/44/2012 Okresného súdu v Michalovciach. V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd poukázal na dôkazy a skutočnosti, ktoré mal prvostupňový súd za preukázané a ktoré jednoznačne preukazujú účasť odsúdeného [REDAKOVANÉ] na spáchaní skutku tak, ako to bolo v rozsudku ustálené, pričom s týmto záverom sa v celom rozsahu stotožnil aj odvolací súd, ktorý zamietol jeho odvolanie. Je potrebné uviesť, že odsúdený si podal proti tomuto zamietajúcemu uzneseniu sťažnosť, o ktorej znova rozhodoval Krajský súd v Košiciach, a to uznesením zo dňa 28.11.2014 sp. zn. 8Tos/71/2014, ktorým zamietol sťažnosť odsúdeného [REDAKOVANÉ].

S poukazom na všetky tieto okolnosti krajský súd je toho názoru, že v danom prípade zákonné podmienky na povolenie obnovy konania v tejto veci neboli namieste, v dôsledku čoho zrušil rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu a sám vo veci rozhodol tak, že návrh na povolenie obnovy konania odsúdeného [REDAKOVANÉ] vo veci 1T/44/2012 Okresného súdu v Michalovciach v celom rozsahu zamietol.“

Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy, resp. ostatné orgány verejnej moci a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov, resp. ostatných orgánov verejnej moci, a to tak, že orgány verejnej moci sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať tie ich právne názory, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery, ku ktorým orgány verejnej moci pri aplikácii práva dospeli, tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samej osobe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí v úvode prezentoval stručnú interpretáciu dotknutej právnej úpravy, a síce otázku splnenia podmienok pre povolenie obnovy konania. Odkazujúc na argumentáciu sťažnosti okresného prokurátora, s ktorou sa ako opravná inštancia stotožnil, krajský súd sťažovateľovi vysvetlil, že skutočnostiam prezentovaným sťažovateľom v jeho návrhu na povolenie obnovy konania nemožno pripísať kvalitu tzv. novej skutočnosti, pretože ťažiskové (relevantné) tvrdenia prezentované na verejnom zasadnutí v konaní o povolení obnovy konania nemajú charakter skutočností, ktoré by boli pre súd v pôvodnom konaní neznámymi okolnosťami, s ktorými by sa nebol tento konfrontoval (tvrdenia o neprítomnosti sťažovateľa na mieste činu), práve naopak, išlo o tvrdenia, s ktorými sa konajúci súd riadne argumentačne v rámci základného konania vysporiadal.

Ústavný súd je toho názoru, že právny záver rozhodnutia krajského súdu sa opiera o náležitú interpretáciu aplikovanej právnej úpravy a primerané logické zdôvodnenie majúce základ v jasných skutkových okolnostiach. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď.

Samotná skutočnosť, že si krajský súd neosvojil interpretáciu okolností relevantných pre posúdenie splnenia podmienok povolenia obnovy konania z pohľadu sťažovateľa, nemôže ešte viesť k záveru o porušení jeho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že sa bližšie nezaoberal náznakom námietky sťažovateľa o porušení jeho základného práva na nestranný súd, pretože túto sťažovateľ prezentoval iba ako svoju domnienku bez náležitej argumentačnej podpory.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016